

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ SỐ TRONG KẾ TOÁN DOANH THU VÀ CHI PHÍ CỦA DOANH NGHIỆP HIỆN NAY

● NGUYỄN THANH HUYỀN

Khoa Kế toán kiểm toán,
Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

TÓM TẮT:

Công nghệ số ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả kế toán doanh thu và chi phí của doanh nghiệp. Việc áp dụng phần mềm kế toán, trí tuệ nhân tạo (AI) và dữ liệu lớn (Big Data) giúp doanh nghiệp tối ưu hóa quy trình hạch toán, giảm thiểu sai sót và nâng cao tính minh bạch tài chính. Bài viết này phân tích các ứng dụng công nghệ số trong kế toán doanh thu, chi phí, đồng thời đánh giá lợi ích và thách thức khi triển khai trong thực tế.

Từ khóa: công nghệ số, kế toán doanh thu, kế toán chi phí, phần mềm kế toán, doanh nghiệp.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, các doanh nghiệp ngày càng nhận thức rõ tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ vào hoạt động kế toán, đặc biệt trong quản lý doanh thu và chi phí. Kế toán truyền thống dựa vào quy trình thủ công thường dễ xảy ra sai sót, mất nhiều thời gian và có thể ảnh hưởng đến tính minh bạch của dữ liệu tài chính. Công nghệ số mang lại những giải pháp tối ưu, giúp tự động hóa quy trình hạch toán, giảm thiểu lỗi nhập liệu và tăng tốc độ xử lý thông tin. Nhờ vào công nghệ, doanh nghiệp có thể theo dõi dòng tiền theo thời gian thực, phân tích dữ liệu một cách chính xác hơn và nâng cao khả năng ra quyết định tài chính. Tuy nhiên, không phải doanh nghiệp nào cũng dễ dàng tiếp cận và triển khai các công nghệ này do rào cản về chi phí, trình độ nhân sự và những vấn đề bảo mật thông tin. Vì vậy, cần có sự nghiên cứu kỹ lưỡng về lợi ích, thách thức, cũng như các phương pháp ứng dụng

công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí, để giúp doanh nghiệp vận hành hiệu quả hơn trong môi trường kinh doanh ngày càng cạnh tranh.

2. Ứng dụng công nghệ số phổ biến trong kế toán doanh thu và chi phí

Công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí đề cập đến việc sử dụng các phần mềm, hệ thống tự động và trí tuệ nhân tạo để thực hiện các nghiệp vụ kế toán, thay thế dần cách làm thủ công truyền thống. Điều này không chỉ giúp giảm bớt khối lượng công việc cho kế toán viên mà còn nâng cao độ chính xác và hiệu suất làm việc.

Công nghệ số đang thay đổi cách thức hoạt động của kế toán doanh thu và chi phí thông qua nhiều công cụ và hệ thống tiên tiến. Một số ứng dụng công nghệ phổ biến bao gồm:

Thứ nhất, phần mềm kế toán đám mây đang được nhiều doanh nghiệp lựa chọn nhờ tính linh hoạt và tiện lợi. Với mô hình này, kế toán viên có thể truy cập dữ liệu tài chính từ bất cứ đâu, giúp tối

ưu hóa công việc và tiết kiệm chi phí đầu tư hạ tầng. Các phần mềm như QuickBooks, Xero hay MISA cho phép doanh nghiệp tự động hóa quá trình ghi nhận doanh thu, theo dõi chi phí và lập báo cáo tài chính một cách chính xác.

Thứ hai, trí tuệ nhân tạo (AI) và máy học (Machine Learning) đóng vai trò quan trọng trong việc tự động hóa kế toán. AI có thể phân tích và phân loại các giao dịch tài chính một cách nhanh chóng, đồng thời phát hiện các lỗi sai sót hoặc gian lận. Nhờ vào các thuật toán thông minh, doanh nghiệp có thể dự báo doanh thu dựa trên dữ liệu lịch sử, từ đó điều chỉnh chiến lược tài chính phù hợp.

Thứ ba, dữ liệu lớn (Big Data) hỗ trợ doanh nghiệp trong việc phân tích xu hướng tài chính và tối ưu hóa chiến lược chi phí. Với lượng dữ liệu khổng lồ từ các giao dịch, Big Data giúp kế toán viên nhận diện những điểm bất thường trong dòng tiền, đánh giá mức độ hiệu quả của các khoản chi tiêu và đưa ra quyết định tài chính dựa trên dữ liệu thực tế.

Thứ tư, công nghệ blockchain được ứng dụng để tăng cường tính minh bạch và bảo mật trong kế toán. Blockchain giúp ghi nhận các giao dịch một cách không thể thay đổi, đảm bảo tính chính xác và ngăn chặn gian lận tài chính. Đặc biệt, với các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực thương mại điện tử hoặc giao dịch xuyên biên giới, blockchain mang lại lợi ích to lớn trong việc xác minh và lưu trữ dữ liệu kế toán.

Ngoài ra, nhiều doanh nghiệp còn áp dụng Robotic process automation (RPA) để tự động hóa các quy trình kế toán lặp đi lặp lại như nhập liệu, xử lý hóa đơn và lập báo cáo tài chính. Điều này giúp giảm tải công việc cho nhân sự kế toán và hạn chế sai sót trong quá trình ghi nhận doanh thu và chi phí.

Việc kết hợp các công nghệ số trên không chỉ giúp doanh nghiệp tối ưu hóa quy trình kế toán mà còn nâng cao năng lực quản lý tài chính, đảm bảo tính chính xác và minh bạch trong báo cáo tài chính.

3. Lợi ích và thách thức khi áp dụng công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí

Lợi ích

Đối với kế toán doanh thu, công nghệ số giúp doanh nghiệp dễ dàng ghi nhận và theo dõi các giao dịch bán hàng, kiểm soát công nợ khách hàng

cũng như quản lý dòng tiền vào. Các phần mềm kế toán hiện đại có thể tự động tạo hóa đơn điện tử, cập nhật dữ liệu theo thời gian thực và tích hợp với hệ thống quản lý doanh nghiệp để cung cấp thông tin tài chính một cách chính xác. Điều này giúp các nhà quản lý có được cái nhìn tổng quan và nhanh chóng đưa ra quyết định chiến lược dựa trên dữ liệu tài chính thực tế.

Về kế toán chi phí, công nghệ số hỗ trợ doanh nghiệp kiểm soát các khoản chi phí phát sinh một cách hiệu quả hơn. Các hệ thống phần mềm có thể phân tích chi phí theo từng danh mục cụ thể, cảnh báo những khoản chi vượt ngân sách và đưa ra dự báo tài chính dựa trên xu hướng tiêu dùng trước đó. Nhờ vậy, doanh nghiệp có thể cắt giảm những khoản chi không cần thiết và tối ưu hóa việc sử dụng nguồn lực.

Ngoài ra, công nghệ số còn giúp nâng cao tính minh bạch trong kế toán bằng cách lưu trữ dữ liệu một cách bảo mật và có khả năng truy xuất dễ dàng khi cần thiết. Các doanh nghiệp có thể ứng dụng blockchain để đảm bảo tính toàn vẹn của dữ liệu kế toán, giảm thiểu rủi ro gian lận và đảm bảo tuân thủ các quy định tài chính.

Thách thức

Việc ứng dụng công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí mang lại nhiều lợi ích nhưng cũng đi kèm với không ít thách thức. Một trong những rào cản lớn nhất là chi phí đầu tư ban đầu cao. Doanh nghiệp phải bỏ ra một khoản tài chính đáng kể để mua sắm phần mềm, nâng cấp hệ thống và đào tạo nhân sự. Đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa, đây có thể là một gánh nặng, đặc biệt khi họ chưa nhìn thấy ngay hiệu quả của việc chuyển đổi số.

Bên cạnh đó, trình độ và kỹ năng công nghệ của nhân sự kế toán cũng là một thách thức lớn. Nhiều kế toán viên quen với phương pháp làm việc thủ công nên gặp khó khăn trong việc tiếp cận và sử dụng các phần mềm mới. Nếu không có chương trình đào tạo bài bản, doanh nghiệp có thể gặp trở ngại trong quá trình triển khai, gây ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động kế toán.

Rủi ro bảo mật dữ liệu cũng là một vấn đề đáng quan tâm. Khi sử dụng công nghệ số, dữ liệu kế toán doanh nghiệp sẽ được lưu trữ trên hệ thống

điện tử hoặc nền tảng đám mây, làm gia tăng nguy cơ bị tấn công mạng hoặc đánh cắp thông tin. Nếu không có các biện pháp bảo mật chặt chẽ, doanh nghiệp có thể đối mặt với những tổn thất nghiêm trọng về tài chính và uy tín.

Ngoài ra, sự phụ thuộc vào công nghệ và nhà cung cấp dịch vụ cũng có thể tạo ra những rủi ro. Nếu hệ thống gặp sự cố kỹ thuật hoặc nhà cung cấp phần mềm ngừng hoạt động, doanh nghiệp có thể bị gián đoạn trong quá trình kế toán, ảnh hưởng đến hoạt động tài chính chung.

Cuối cùng, việc tuân thủ các quy định pháp lý trong kế toán số cũng đặt ra nhiều thách thức. Các doanh nghiệp cần đảm bảo hệ thống kế toán của mình tuân thủ các quy định về thuế, báo cáo tài chính và bảo mật dữ liệu. Điều này đòi hỏi sự cập nhật liên tục về các chính sách và quy định mới, gây áp lực không nhỏ lên đội ngũ kế toán.

4. Giải pháp khắc phục các thách thức khi ứng dụng công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí

Để vượt qua các thách thức khi ứng dụng công nghệ số vào kế toán doanh thu và chi phí, doanh nghiệp cần có những giải pháp đồng bộ và chiến lược hợp lý.

Trước hết, doanh nghiệp cần lập kế hoạch tài chính rõ ràng và phân bổ ngân sách hợp lý cho quá trình chuyển đổi số. Việc đánh giá nhu cầu thực tế, lựa chọn công nghệ phù hợp với mô hình hoạt động và triển khai theo từng giai đoạn giúp giảm áp lực tài chính. Đặc biệt, doanh nghiệp có thể tìm kiếm các chương trình hỗ trợ từ chính phủ hoặc các tổ chức tài chính để giảm bớt gánh nặng đầu tư.

Bên cạnh đó, nâng cao trình độ công nghệ cho nhân sự kế toán là yếu tố quan trọng. Doanh nghiệp nên tổ chức các khóa đào tạo thường xuyên về phần mềm kế toán, quản lý dữ liệu số và an ninh mạng. Việc kết hợp giữa đào tạo nội bộ và hợp tác với các chuyên gia công nghệ sẽ giúp đội ngũ kế toán tiếp cận nhanh chóng với các công cụ hiện đại, nâng cao hiệu suất làm việc và giảm thiểu sai sót trong quá trình hạch toán.

Vấn đề bảo mật dữ liệu cũng cần được quan tâm hàng đầu. Doanh nghiệp nên đầu tư vào các giải

pháp bảo mật tiên tiến như tường lửa, mã hóa dữ liệu, xác thực hai yếu tố và hệ thống sao lưu tự động. Đồng thời, xây dựng các quy trình bảo vệ dữ liệu nghiêm ngặt, tăng cường kiểm tra an ninh mạng định kỳ để phát hiện và ngăn chặn sớm các rủi ro tiềm ẩn.

Ngoài ra, để tránh tình trạng phụ thuộc vào một nhà cung cấp công nghệ duy nhất, doanh nghiệp cần lựa chọn đối tác công nghệ đáng tin cậy với các điều khoản hợp đồng rõ ràng về bảo trì, nâng cấp và hỗ trợ kỹ thuật. Điều này giúp đảm bảo hệ thống kế toán luôn hoạt động ổn định, giảm thiểu gián đoạn trong quá trình sử dụng. Đồng thời, doanh nghiệp cũng nên xây dựng phương án dự phòng, chẳng hạn như sử dụng các hệ thống lưu trữ dữ liệu đa dạng để tránh rủi ro khi gặp sự cố kỹ thuật.

Cuối cùng, doanh nghiệp cần cập nhật và tuân thủ các quy định pháp lý liên quan đến kế toán số. Việc thường xuyên theo dõi và điều chỉnh hệ thống kế toán để phù hợp với các quy định thuế, tài chính và bảo vệ dữ liệu giúp doanh nghiệp tránh các rủi ro pháp lý. Đồng thời, hợp tác với các chuyên gia tư vấn về kế toán và công nghệ số sẽ giúp doanh nghiệp nắm bắt nhanh chóng những thay đổi trong chính sách quản lý nhà nước.

Tóm lại, việc ứng dụng công nghệ số vào kế toán doanh thu và chi phí mang lại nhiều lợi ích nhưng cũng đặt ra không ít thách thức. Tuy nhiên, với chiến lược hợp lý, đầu tư đúng đắn và các biện pháp bảo mật hiệu quả, doanh nghiệp hoàn toàn có thể tận dụng sức mạnh của công nghệ số để tối ưu hóa quy trình kế toán, nâng cao hiệu suất làm việc và đảm bảo tính minh bạch trong quản lý tài chính.

5. Kết luận

Ứng dụng công nghệ số trong kế toán doanh thu và chi phí mang lại nhiều lợi ích đáng kể cho doanh nghiệp, từ việc tự động hóa quy trình đến tăng cường khả năng phân tích tài chính. Tuy nhiên, để triển khai hiệu quả, doanh nghiệp cần có chiến lược phù hợp, đầu tư vào đào tạo nhân sự và lựa chọn công nghệ phù hợp với nhu cầu. Việc kết hợp giữa công nghệ và nghiệp vụ kế toán truyền thống sẽ giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả tài chính và phát triển bền vững ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Bộ Tài chính (2014). Thông tư số 200/2014/TT- BTC ngày 22/12/2014 về việc ban hành chế độ kế toán doanh nghiệp. Hà Nội.

Bộ Tài chính (2008), 26 Chuẩn mực kế toán Việt Nam 2001-2006, NXB Tài chính.

Nguyễn Thị Thùy Dương (2018), “Kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh tại Công ty cổ phần thương mại Hưng Thuận Thành”, Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Công đoàn, Hà Nội.

Đỗ Thị Hồng Hạnh (2015), “Hoàn thiện kế toán chi phí, doanh thu và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất thép thuộc Tổng Công ty Thép Việt Nam”, Luận án Tiến sĩ kinh tế, Đại học Kinh tế quốc dân.

Ngày nhận bài: 10/1/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 25/1/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 12/2/2025

**APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES
IN CURRENT REVENUE AND EXPENSE ACCOUNTING
FOR ENTERPRISES**

● **NGUYEN THANH HUYEN**

Faculty of Accounting and Auditing,
University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

This study explores the growing role of digital technologies in enhancing the efficiency of revenue and cost accounting within enterprises. The integration of accounting software, artificial intelligence (AI), and big data enables organizations to optimize accounting processes, reduce errors, and enhance financial transparency. The study examines the various applications of digital technology in revenue and cost accounting, providing an analysis of the associated benefits and challenges faced during practical implementation.

Keywords: digital technology, revenue accounting, cost accounting, accounting software, business.